

Koninklijke Marine. Uit Perth vloog hij in twee dagen naar Ceylon, gebruik makend van een *Catalina*-vliegboot van de *British Overseas Airways Corporation*, die eenmaal per week die route aflegde en dan drie passagiers kon meenemen. Op Ceylon en in Brits-Indië verbleef hij meer dan een maand. Op Ceylon bezocht hij de hoofdkwartieren van *Admiral Mountbatten* en admiraal *Helfrich*, de marinebasis te Trincomalee en het kamp bij Colombo waar de voor Sumatra bestemde geheime agenten werden opgeleid, in Brits-Indië voerde hij in New Delhi besprekingen met de Nederlandse consul-generaal en in Bombay (ook een door de KPM gefrequenteerde haven) met de Nederlands-Indische Handelscommissaris voor Brits-Indië. Op 24 mei vertrok hij per vliegtuig uit Colombo – pas zes dagen later arriveerde hij in Londen.

Met de vermelding van het reisschema alléén is niet alles en misschien niet eens het wezenlijke gezegd: hier verplaatste zich een minister die in Londen en vooral ook in Colombo, *Helfrichs* standplaats, veel tegenkanting ondervond, aan wie duidelijk voor ogen stond wat hij wilde bereiken, die evenwel, los nog van zijn persoonlijke zorgen (zijn vrouw en zijn twee kinderen waren op Java geïnterneerd), gekweld werd door het besef dat hij nauwelijks wist wat er in Indië gebeurde, dat de Amerikaanse en de Australische politiek vol onzekerheden staken, dat een bevrijd Nederland een verzwakt Nederland zou zijn, dat hij een schromelijk tekort had aan capabele krachten en dat de na-oorlogse taak: het herstel van het Nederlands gezag in Indië en de heropbouw van een zwaar geschonden maatschappelijk bestel, van gigantische omvang en gecompliceerdheid was. Aan Nederlandse kant waren er in Australië in die tijd, zo verklaarde hij later, 'toch niet meer dan honderdtwintig tot honderdvijftig mensen van enige betekenis, behalve dan de jongeren die daar in opleiding waren.'¹ Bovendien vergde het onderhouden van contacten in Australië veel extra tijd: Canberra was dan wel de federale hoofdstad maar de belangrijkste federale departementen bevonden zich in Melbourne en Sydney en het hoofdkwartier van *MacArthur* (de man wiens strijdkrachten het grootste deel van Indië moesten bevrijden) zat in Brisbane, welnu: uit Melbourne was het zes, zeven uur vliegen naar Brisbane.

Hoe kon van Mook greep houden op een arbeid die onder *zijn* verantwoordelijkheid (daar vielen ook nog de Antillen en Suriname onder) in Londen, in Amerika, in Australië en ten dele ook op Ceylon werd verricht? Hij was in hoge mate van de plaatselijk hoogsten in rang

¹ Getuige van Mook, *Eng.*, dl. III c, p. 772.